

česká
mše
vánoční

Ale básník — byť dobře ví, že písně zmizelé navždy s kolovrátkem nemohou provázet motocykl — básník by viděl rád v lidové poezii i budoucno. Jsou v ní jisté druhy květin snad méně vábných, květin drsných, peprných, trpkých, štiplavých a hořkých, květin křikavců zdánlivě odkvetlých, ale květin právě dnes bohatých na semena duchovní síly a přetrvání...

A pláče-li nějaký národ, ať už z radosti, nebo ze zoufalství, je to také proto, aby taková semena lépe klíčila a zapouštěla kořínky.

VLADIMÍR HOLAN 1939

MILAN CALÁBEK

ČESKÁ MŠE VÁNOČNÍ

Režie:

Scéna a kostýmy:

Hudba:

Hudební nastudování
a dirigent:

Choreografie:

Hraje:

Zpívá:

Inspice:

Napovídá:

Pavel Hradil

Miroslav Melena

Zdeněk Pololánik

Josef Staněk j. h.

Julie Jastřembská j. h.

**rozšířený orchestr
DPB**

**dětský sbor při ZDŠ
Matiční 5**

**pod vedením
Rudolfa Stehlíka**

Lída Naarová

Soňa Šimberová

ŽALM LKAJÍCÍ MĚSTA PRAHY

Smiluj se, ó Pane, nade mnou podle velikého milosrdenství tvého
a množství dvořanů tvých vypuď ze země české!

Spraviž mne dobře a vzdal od komory tvé a tak očist mne!

Neboť já nepravosti jich poznávám a jich zlost jest před očima
mýma.

Nebo, hle, v nepravosti mne počali a z krádeží jich bohatství
zrozeno jest.

Dej mi zase radost v tvé přítomnosti, pastýře a správce odved'
mně!

Vyučuj nepravé, aby se zlodějové k šibenici obrátili!

Tehdy dostaneš oběti od Čechův, berně a contribucí, tehdy
klásti budou stříbro a zlato

do pokladnice tvé.

Pane, smiluj se nade mnou, povolej zpátky ty ušlé doktory
zemské, aby uzdravili

moje kosti nakažené!

Má duše jest truchlivá, ale Pane, dlouho-li se dívati budeš?

Mezi mrtvými není žádného, kdo by na tebe pamatoval.

Pane, tvoji kněží se liščí koží ošatili a zalezli jako jezevci
do pole země české.

Učinění jsou jako laštovice v létě, když své mladé na zimu pryč
odnáší.

Ó, Pane, pozoruj na modlitbu mou, nebo kněží, kteří by mne
těšili, žádných nejní.

Pospěš, Pane, a pomoz mně, neb jsou mne lékařové zemští
opustili.

S vohlou a uzdou čelisti jich sevři, aby se do Prahy navrátili!

Vředy mých ran jsou smradlavé a shnilé učiněné.

Od pošetilosti soudce tvého kulhaví i chromí jsou utekli.

Všichni uhlídali dvěře a brány a nic zdravého v Praze nezůstalo.

Dejž jim, Pane, k odpočinutí Bílou věž a Černá věž ať jim svítí
na věky.

Amen.

Ze sborníku Ev. J. Košetického 1694

Postavy hry:

Jan Jakub . . . . .
Marta, žena Jana Jakuba . . . . .

Matka Jana Jakuba . . . . .
Magdalena . . . . .
Správce . . . . .
Kněz . . . . .
Kostelník . . . . .
Matouš . . . . .
Marek . . . . .
Lukáš . . . . .
Jan . . . . .
Vesničané . . . . .

Bohuslav Čvančara
Jana Postlerová —
Mila Kudličková
Štěpánka Ranošová
Blanka Meierová
Otakar Janda
Jiří Zach
Milan Koutný
Otakar Prajzner
Miroslav Středa
Alexander Postler
Jan Odl
všechny postavy
mysteria

Postavy mysteria:

Maria . . . . . (Magdalena)
Jozef . . . . . (Jan Jakub)
Herodes . . . . . (Správce)

Blanka Meierová
Bohuslav Čvančara
Otakar Janda

Ponukač . . . . .
Malý čert . . . . .
Anjel . . . . .
Monahen . . . . .
Kleofáš . . . . .
Agabus . . . . .
Šimon . . . . .
Mají: . . . . .
Rabon . . . . .
Biskup . . . . .
Zachariáš . . . . .
Nehemiáš . . . . .
Simeon . . . . .
Jáchim . . . . .
Smrt . . . . .
Anna prorokyně . . . . .
Anna matka . . . . .
Ráchel . . . . .
Dorota . . . . .
Růt . . . . .
Rebeka . . . . .
Barbora . . . . .

Drabant
Setník
Hejzman
Čatár

Kašpar
Melichar
Baltazal

(Kostelník)

(Matka)

(Marta)

Fedor
Stacho
Gryc
Bača

(Matouš)
(Marek)
(Lukáš)
(Jan)

Jana Postlerová —

Milan Sova
Věra Janků
Jiří Wimmer
Otakar Prajzner
Miroslav Středa
Alexander Postler
Jan Odl
Josef Haukvic
Jiří Čeporan
Jeroným Horák
Karel Vašíček
Milan Šulc
Milan Koutný
Arnošt Borovec
Václav Roštlapil
Štěpánka Ranošová
Alena Tománková
Mila Kudličková j. h.
Marie Viková
Štěpánka Ranošová
Alena Tománková
Monika Pošivalová

Česká mše vánoční byla napsána podle motivů lidových her česko-moravských a se vzpomínkou na osud nešťastného muzikanta Jakuba Jana Ryby.

Nic jsem téměř neviděl po nejprv, jen že jsem břínkání jakés slyšel, a puch stuchliny zarážel mne ze všech koutů. V tom, když se mi trošku zrak probere, vidím plno ze všelijakých stavů lidí, ani tu chodí, stojí, sedí, leží, a každý má poutami spiaté nohy a ruce svázané řetězem, někteří při tom i na krku řetěz a na hřbetě břímě nějaké. I zděsil jsem se a řekl: „Což pak toto, pro krále, do žaláře jsme nějakého přišli?“ — Odpověděl mi, směje se tlumočník: „Ale, bloude, zle ty hledíš.“ I hledím znovu ještě pilněji a povídám mu, že já přece nevidím než ocelová pouta a železné řetězy. „Ej, nemudruj tak příliš“, dí on, „věř jiným více než sobě! Pohleď, jak oni sobě toho váží!“

I hledím a spatřím svůj div, jak se oni převelice v tom opoutání svém kochali. Tento sobě počítal kroužky řetězu svého, jiný je rozebíral a zase skládal, jiný, k ústům bera, líbal, jiný ho před mrazem, horkem a úrazem chráně, šátkem obvinoval. Někteří, dva nebo tři se sstoupíc, měřili je sobě a potěškávali jeden proti druhému; kdo svůj lehčejší znamenal, kormoutil se a bližnímu záviděl; kdo větší a těžší měl, chodil vůkol, dul se, honosil a chlubil. „Já o takové štěstí, jaké tu vidím, nestojím“, řekl jsem.

Jan Ámos Komenský 1631

Ani k donošení
ani k uhlídání
to není

Nějaká žena ruce zalomí
zapláče děvčátko uražené
nějaký chlapec co neví obejmě
muž prchle zakleje

Zatím co tamtěm poskakují ohryzky
myslet musím na jablko
na velikost obav spíš
než na malost jistot

Z loňského pláče smích
bez konce huby jsou

Podšívky
už o tom skoro nevědí
smlčují hlavní medují vedlejší
ládují se a počítají
dělají jako by se nebáli
jako by nebyla Smrt

Jen se na ně podívejte

Kručí to ve mně děsem
a nic není po ruce

Nechci být masem vzduchu okolo
jak se to líbí jim
nechci být kůlem vyhlášek
veřejným míněním
nechci být náповědou co polyká jen prach
těch jejich komedií
hraných na marách

Pták hlas Pták svoboda Pták prostor

Závidím

Proti přitažlivosti zemské
do výšky volím pád

FRANTIŠEK HALAS 1949

Program připravil Milan Calábek — výtvarník programu Miroslav Melena — typografická spolupráce Lubomír Kus — vydalo Divadlo Petra Bezruče v Ostravě — Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc, provoz 22, Ostrava 1, Hollarova 14. Cena 1,80 Kčs

Trávo, trávo, trávo zelená!
Kdo tě bude trávo žít
až já budu šavli mít?
Trávo, trávo, trávo zelená!

Víno, víno, víno červené!
Kdo tě bude víno pít
až já budu v hrobě hnit?
Víno, víno, víno červené!

Děvče, děvče, děvče rozmilé!
Kdo tě bude milovat
až já budu v hrobě spát?
Děvče, děvče, děvče rozmilé!

Česká národní píseň

**DIVADLO PETRA BEZRUČE
V OSTRAVĚ**

